

Overheid houdt natuurinformatie achter slot en grendel

‘De natuur holt achteruit’, aldus Christianne Van der Wal, minister voor natuur en stikstof, in de Tweede Kamer en media. Het blijkt onmogelijk om dergelijke beweringen te controleren. De provincies bewaren hun natuurgegevens achter slot en grendel. Alleen de overheid, natuurorganisaties en hun ecologische bureaus kunnen erbij.

In november 2022 publiceert het ministerie van LNV haar Wijzigingsbesluit Habitatrictlijngebieden. Er worden zo’n 150 nieuwe stukken stikstofgevoelige natuur ingetekend voor het stikstofbeleid. Het gaat veelal om hele kleine stukjes, om ‘natuurkrumels’. Maar ook deze hebben binnen het stikstofbeleid een uitwerking tot 25 kilometer. En moeten in goede staat van instandhouding worden gebracht.

Boeren en hun organisaties konden tot 11 januari 2023 beroep aanteken

bij de rechtbank. Naar schatting hebben honderden boeren hier gehoor aan gegeven.

NATUURGEGEVENS VOORLOPIG NIET OPENBAAR

Provincies zijn verantwoordelijk voor de natuurkarteringen voor het stikstofbeleid. Zij brengen precies in kaart waar de typische vegetaties en soorten daadwerkelijk aanwezig zijn. Waar de vegetaties en soorten uit de bijlagen van de Europese Habitatrictlijn voorkomen, moet

die immers beschermd worden. Te controleren is het niet. Provincies laten de natuurinformatie vastleggen in de Nationale Databank Vegetatie en Habitats en de Nationale Databank Flora en Fauna. STAF wilde de ecologische onderbouwing toetsen van de vele natuurkrumels die minister Van der Wal recent heeft bijgeplust. De natuurdatabanken blijken echter niet openbaar voor externen.

De Nationale Databank Vegetatie en Habitats werd in maart 2019 in gebruik genomen door de twaalf

provincies, verenigd in BIJ12. Deze databank zou ook beschikbaar komen voor het publiek. Anno 2023 is dat nog altijd niet het geval. “De applicatie staat nog in de productieomgeving en moet nog diverse testen ondergaan. Wanneer de databank publiek wordt, is nog niet bekend”, aldus de woordvoerder van BIJ12.

Al eerder liep STAF ertegenaan dat de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFP) nog altijd niet publiek is. Eind 2019 nam de Eerste Kamer de motie Schalk (SGP) aan. Deze bepleitte open toegang tot de bestaande natuurdata in de NDFP, aangezien die in feite de onderbouwing vormt van het stikstofrekenmodel Aerius.

“Natuurgegevens worden conform interprovinciale afspraken opgeslagen in de NDFP”, aldus Henk Jumelet, gedeputeerde voor Provincie Drenthe in het STAF-blad van maart 2022.

“Begin 2021 is een start gemaakt van de transitie van de NDFP naar een open Natuurdatabank die voor iedereen toegankelijk is. De verwachting is dat deze 2024/2025 beschikbaar zal zijn voor publiek”, aldus Jumelet.

STIKSTOFBELEID GEVOERD OP ‘BLACK BOX’

De onderbouwing van het Wijzigingsbesluit Habitatrichtlijngebieden is op dit moment dus niet controleer-

baar. Terwijl dit besluit wel onderdeel is van het stikstofbeleid. Minister Van der Wal wil haast maken met tal van maatregelen om de natuur te verbeteren. Er is 25 miljard euro voor beschikbaar. Er wordt de komende tijd stikstofbeleid gevoerd op basis van natuurinformatie die is opgeslagen in een ‘black box’.

Het is een gotspe dat de natuurgegevens niet beschikbaar zijn in de komende jaren waar de besluiten vallen, stelt Gelders Statenlid Arjan Tolkamp op Twitter (zie kader). Hij reageert op berichtgeving van STAF. Ook Statenleden in Limburg, Friesland (zie kaders) en Drenthe kwamen al in actie. ■

Arjan Tolkamp (CDA). Foto: CDA Gelderland

Gelders Statenlid krijgt natuurgegevens niet

Arjan Tolkamp zit voor het CDA in de Provinciale Staten van Gelderland. Hij laat op Twitter weten geen gegevens te kunnen krijgen uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFP). “Hier heb ik Statenvragen over gesteld. De NDFP is leidend (voor het natuur- en stikstofbeleid, red.) maar nog niet openbaar toegankelijk. Er wordt aan gewerkt, maar de komende jaren, waar de besluiten vallen, nog niet toegankelijk. Dat is een gotspe. Prijsopgave gevraagd voor Wooldse Veen, 4500 euro verder. Vind ik veel geld om te moeten investeren om mijn controlerende taak uit te voeren. Als een volksvertegenwoordiger niet over de info kan beschikken, kun je niet controleren of bewering bestuur klopt. Feit is NDFP is niet openbaar.”

Herman Nijskens (VVD). Foto: VVD Limburg

Schriftelijke vragen VVD Limburg over natuurdatabank

Herman Nijskens van de VVD-fractie heeft half februari schriftelijke vragen ingediend bij het College van Gedeputeerde Staten van Limburg. De fractie constateert dat natuurgegevens in de databank NDFP niet vrij beschikbaar zijn. Zij wil van het College weten wie deze databank vult met gegevens en wie dat financiert. Ook wil de VVD-fractie weten waarom voor informatie uit deze databank betaald moet worden en wat de tarieven zijn. Tot slot wordt gevraagd hoe Provinciale Staten in dit kader haar controlerende taak naar behoren kan uitvoeren als de gegevens niet vrij toegankelijk zijn.

Maarten Goudzwaard (JA21). Foto: JA21

Motie aangenomen in Friese Staten voor transparante natuurdata

Op 22 februari diende Maarten Goudzwaard (JA21), samen met CDA-, CU- en VVD-fractie een motie in, om de natuurinformatie publiek toegankelijk te krijgen. Partijen verzochten het Friese College om de gegevens over de status van habitatsoorten zo spoedig mogelijk gratis en in een transparant (digitaal) format openbaar te maken voor iedereen. Partijen voeren onder meer aan dat de rol van de controlerende bestuurslagen, maar ook van journalisten, thans ernstig wordt belemmerd door het niet transparant beschikbaar maken van deze informatie. Bovendien is veel informatie gefinancierd met belastinggeld. De motie werd met grote meerderheid van stemmen (40 voor, 2 tegen) aangenomen.